ПОЛІПШЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ КОРІВ ЗА ВІДТВОРНИМИ ВЛАСТИВОСТЯМИ

І. І. Гончарова
Кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедра генетики, розведення та селекційних технологій; irina.i.goncharova@gmail.com
Державний біотехнологічний університет

Інтенсифікація молочного скотарства неможлива без удосконалення існуючих порід за рівнем продуктивності, технологічності, адаптаційної здатності та відтворними властивостями. Програмою створення нових молочних порід в Україні визначено породні особливості та цільові стандарти для української чорно-рябої молочної породи, які є основним орієнтиром у селекційному процесі створення й удосконалення внутріпородних типів тварин. Практикою країн світу з розвиненим молочним скотарством і багатьма вітчизняними вченими доведено, що кращі за екстер'єрними якостями тварини, як правило, вирізняються високою молочною продуктивністю, доброю відтворною здатністю та продуктивним довголіттям.

Відтворна здатність корів в значній мірі визначає економічну ефективність від розведення молочної худоби. Низькі показники плодючості затримують темпи відтворення стада і, як наслідок, знижують інтенсивність відбору тварин за основними селекційними ознаками. Виходячи з цього, завдання збереження і подальшого підвищення рівня розвитку відтворної функції є актуальним.

У складі української чорно-рябої молочної породи є різні екстер’єрно-конституційні типи, які необхідно використовувати за відповідним призначенням. Так, найдоцільнішим для виробництва молока є щільний тип, для промислового схрещування та виробництва яловичини – проміжний, а рихлий тип вибраковують.

Тварини, які відповідають щільному екстер’єрно-конституційному типу, мають вищі показники висоти в холці, обхвату грудей та косої довжини тулуба порівняно з тваринами які відносяться до проміжного та рихлого типів. Також, тварини щільного типу мають добре розвинуту грудну клітину, що сприяє кращому функціонуванню дихальної, травної та серцево-судинної систем та реалізації генетичного потенціалу молочної продуктивності.

Урахування відтворних властивостей корів різного призначення дає підстави зробити висновок про те, що за віком першого отелення близьким до бажаного є показники тварин щільного типу – 27,2 місяця. Ці дані свідчать про раннє формування ремонтних телиць щільного типу, в результаті чого і вік першого отелення є меншим на 1,2 місяця порівняно з проміжним типом і на 2,8 місяця – з рихлим.

Сервіс-період характеризує можливості корів після отелення відновлювати відтворювальні функції. Тому оптимальний сервіс-період визначає ефективність використання племінних тварин і більшу кількість нащадків. У корів щільного типу сервіс-період на рівні в середньому 78,2 дня. Відповідно і тривалість міжотільного періоду у цих тварин найменша – 362,2 дня. Тому найефективніше проявляються відтворювальні властивості у корів щільного типу.

Для підвищення молочної продуктивності і відтворювальних властивостей української чорно-рябої молочної породи корів потрібно вести добір корів за екстер’єрно-конституційним типом. Для виробництва яловичини в умовах товарних підприємств придатніший проміжний тип за умов промислового схрещування із спеціалізованими м’ясними породами. Рихлий тип доцільно вибраковувати та замінювати щільним.